

2025-01-22 Nr. 2025/IR263

LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro ministerijai
smmin@smsm.lt

KREIPIMASIS

2025-01-22

Reaguodami į 2024 m. kovo 6 d. gautą atsakymą „Dėl psichologijos studijų krypties aprašo“, norėtume tęsti diskusiją dėl 2023 m. spalio 24 d. priimto įsakymo Nr. V-1401 „Dėl Psichologijos studijų krypties aprašo patvirtinimo“ (toliau - Aprašo), nes manome, jog šiame įstatyme naujai priimta nuostata, jog „į antrosios pakopos studijų programas *rekomenduojama* priimti asmenis, baigusius psichologijos krypties pirmosios pakopos studijas ir atitinkančius aukštosios mokyklos nustatytus reikalavimus“ (7 punktas) daro žalą Lietuvos psichologų ruošimui bei tolesnei profesinei veiklai. Įvardinimas, kad rekomenduojama, bet nebūtina baigti *psichologijos* krypties bakalauro studijų, neatitinka to paties Aprašo 2 punkte minimo Europos psichologų asociacijų federacijos 2019 m. dokumento „Europos psichologijos sertifikatas: EFPA EuroPsy nuostatai ir priedai“ turinio. Pastarajame dokumente nurodoma, kad į antrosios pakopos psichologijos studijų programas gali būti priimami *tik psichologijos krypties pirmosios pakopos studijas baigę studentai*, arba studijų, kurios pagal savo turinį ir apimtį atitinka šio Aprašo 14 punkto reikalavimus. Kodėl manome, kad tokia naujai priimta nuostata yra žalinga?

Neturintys psichologijos bakalauro laipsnio ir aukštojoje mokykloje įgiję psichologijos magistro laipsnį asmenys baigę studijas negalės teikti konsultacinių paslaugų itin svarbiose srityse. Pavyzdžiui, remiantis Lietuvos medicinos norma, medicinos psichologais gali dirbti asmenys "4.1. baigę universitetinę psichologijos bakalauro studijų programą arba išlyginamąsias psichologijos studijas ir sveikatos psichologijos ar klinikinės psichologijos magistro studijų programą". Tad Aprašo reikalavimus atitinkantys studijas baigę psichologai Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigose dirbti negalės. Taip pat remiantis mokyklos psichologo bendraisiais pareigjiniais nuostatais (2005 m. liepos 22 d. Nr. ISAK-1548), šiems specialistams keliami tokie reikalavimai: "4.1. aukštasis išsilavinimas ir psichologo kvalifikacija (specialybė) ir ne žemesnis nei psichologijos magistro kvalifikacinis laipsnis ar jam prilyginama kvalifikacija (ne mažiau nei 240 kreditų apimties nuosekliųjų universitetinių psichologijos krypties studijų)". Tad vėlgi, Aprašo reikalavimus atitinkantys studijas baigę psichologai Lietuvos švietimo įstaigose dirbti negalės.

Lietuvos psichologų bendruomenės neįtikina LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atsakymas dėl kelių svarbių priežasčių:

- Teigiama, jog 7 punktas buvo suformuluotas kaip rekomendacija nenorint susiaurinti ar kitaip apriboti aukštųjų mokyklų teisės pačioms nustatyti studentų priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarką. Visgi, kaip minėjome, toks priėmimo kriterijų švelninimas daliai būsimų

specialistų užkirstų kelią praktikuoti psichologo veiklą. Priėmimo kriterijų švelninimas gali būti patrauklus švietimo įstaigoms, norinčioms priimti daugiau studentų, tačiau tokias studijas baigę specialistai vėliau susidurs su įdarbinimo apribojimais.

- Teigiama, kad kol nėra priimtas Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymas, nėra teisinio pagrindo labai tiksliai Psichologijos studijų krypties apraše nurodyti studentų priėmimo į antrąją pakopą reikalavimų. Tačiau tai yra netiesa - Lietuvoje yra ir kitų atvejų, kai aukštojo mokslo kvalifikacija nėra valstybės reglamentuojama konkrečiais Lietuvos Respublikos teisės aktais, bet studijų kryptių aprašuose tiksliai įvardinami priėmimo kriterijai..
- Argumentuojant LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro ministerijos poziciją minimi Aprašo 15-16 ir 39 punktai. Norime atkreipti dėmesį, kad cituojami ankstesnio, jau negaliojančio įsakymo Nr. V-923 “Dėl psichologijos studijų krypties aprašo patvirtinimo” punktai.
- Priimant naują, šiuo metu galiojančią Aprašą, nebuvo atsižvelgta į darbo grupės išvadas: 7 punkto darbo grupės nariai nesiūlė.

Todėl raginame 7 punkto formuluotę keisti tokiu būdu: “Į antrosios pakopos studijų programas priimami asmenys, baigę psichologijos krypties pirmosios pakopos studijas ir atitinkantys aukštosios mokyklos nustatytus reikalavimus”.

Universitetų psichologijos institutų ar katedrų vadovai / atstovai

Mykolo Romerio universiteto Žmogaus ir visuomenės studijų fakulteto Psichologijos instituto direktorė prof. dr. Rasa Pilkauskaitė Valickienė

Klaipėdos universiteto Psichologijos katedros studijų programų vadovė doc. dr. Roma Šimulionienė

Vytauto Didžiojo Universiteto Psichologijos katedros vedėja doc. dr. Gabija Jarašiūnaitė-Fedosejeva

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Sveikatos psichologijos katedros vedėja doc.dr. Giedrė Širvinskienė

Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Psichologijos instituto direktorė prof. dr. Roma Jusienė

Lietuvos psichologų sąjungos prezidentė

Aina Adomaitytė